І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 171. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ВЕРЕСНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 6, 1957 No. 171. VOL. LXIV.

КОНҐРЕС ЗАОЩАДИВ ТРИ БІЛЬЙОНИ ДОЛЯРІВ

Вашинґтон. — Бюджетове Бюро подало до відома, що у висліді редукцій переведених Конґресом під час останньої сесії у запропонованому урядом бюджеті заощаджено яких три більйони долярів. Ця оцінка, базована на аналізі бюджетових акцій Конґресу, відбігає від оцінки президента Айзенгавера, який під час своєї пресової конференції, відбутої у вівторок цього тижня, встановив суму зроблених Конґресом заощаджень на яких 900 мільйонів до одного більйона долярів. Різниця виникла з того, що Президент не взяв до уваги тих асиґнувань, що їх Конґрес вилучив цілком з-під розгляду. Заощаджена Конґресом сума у висоті трьох більйонів долярів є наполовину менша від плянованих заощаджень, встановлюваних початково на 5 до 6 і пів більйона долярів. Найбільшим із заощаджень, переведених Конґресом, є зменшення закордонної допомоги на суму одного більйона долярів. У бюджеті департаменту оборони заощаджено 630 мільйонів долярів, в асиґнуваннях на цивільну оборону — 91 мільйон долярів, на земельний банк — 236 мільйонів долярів, на інформаційну аґенцію ЗДА — 48 мільйонів, у бюджеті державного департаменту — 39 мільйонів дол., департаменту внутрішн. справ — 60 мільйонів, поштового бюра 18 мільйонів, фінансів 23 мільйони й у видатках на досліди ведені Крайовим Дорадчим Комітетом для аеронавтики 25 мільйонів долярів. Не взяв Конґрес до уваги взагалі запропонованих урядом асиґнувань на будівництво цкіл у висоті 451 мільйон долярів і відклав на необмежений час справу асиґнування 50 мільйонів на допомогу для цивільної авіяції. З другого боку, перевівши ці заощадження, Конґрес ухвалив 2,300,000,000 долярів більше, як цього вимагав уряд. З тієї суми треба назвати признані Конґресом 850 мільйонів долярів на збільшення платень урядовцям цивільної служби і пошти і 370 мільйонів долярів на допомогу ветеранам. Проти останнього асиґнування Президент поклав уже своє вето, а щодо ухваленої Конґресом суми на збільшення платень цивільним і поштовим урядовцям, то Президент має можливість знедійснити прийнятий Конґресом закон, не підписуючи його взагалі.

Айзенгавер почав вакації в Нюпорті

Нюпорт, Ровд Айленд. — Президент Айзенгавер прибув із своєю дружиною 4-го вересня до Нюпорту, де він думає довший час відпочивати. Гадають, що Президент відпочиватиме до половини жовтня, коли то він мусить вернутися до столиці, щоб вітати там англійську королівську пару. Все населення Нюпорту, який нараховує 40.000 мешканців, вітало оваційно Президента та обдарувало його численними подарунками (сріблом та великим 27-фунтовим омаром, вже звареним і охолодженим). Президент сказав, що задумує з своєю дружиною побувати в Нюпорті довше, поза звичайний вакаційний сезон. Юрба оплескувала заяву Президента, не зважаючи на те, що демократи закидають Айзенгаверові, що любить довго відпочивати. Пані Айзенгавер, яка ще є втомленою після недавної операції, не була присутня на тих оваційних вітаннях. Президент оправдав неприсутність своєї дружини на оваційному прийнятті. 6-го вересня Президент вже мав почати гру в ґольфа. Ще не є відомо, коли Айзенгавер почне ловити рибу.

Викрили велику міжнародну аферу торгівців наркотиками

Ню Йорк. — Прокуратор Пол В. Вільямс 4-го вересня повідомив, що аґентам Федерального Бюра Інвестиґацій вдалося викрити велику міжнародну сітку торговців наркотиками та оскаржити 62 особи, які привозили або продавали героїну наркоманам в цій країні. Про злочинність того „картелю" торговців наркотиками свідчить те, що в одному дні йому вдалося імпортувати героїни на суму 3,500,000 долярів. Члени цієї сітки передавали собі дуже часто від 40,000 до 75,-000 долярів. Впродовж попередніх 7-ох років вони кожного року привозили наркотиків на суму 18-20 мільйонів долярів. „Головним директором" цієї сітки злочинців був 54-річний уродженець Росії Гері Стромберґ, відомий поліції ракетер на терені Ню Йорку, Филаделфії та Маямі. Злочинцям вдавалося так довго „працювати", бо вони перекупили кількох митних урядовців. Митний урядовець Савл Снайдер переніс злочинцям з корабля 50 фунтів героїни в двох валізах. Досі вже заарештовано кількох осіб, між ними 7 осіб в Ню Йорку, та по одній в Балтіморі, Мериленд (Томас Ґрінберґ) і в Вашинґтоні (Корнеліюс Паркер). Прокуратор Вільямс сказав, що аґенти ФБІ мали допомогу від поліції в цій країні та від поліції у Франції, Англії, Туреччині, Італії, Бельгії, Кубі, Канаді, Мехіко і Венесуелі. Продавали наркоманам героїну, опіюм і кокаїну. Стромберґ прибув до ЗДА в 1906 році і був тут кілька разів заарештований і засуджений до тюремної кари.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** заявив управі стейтової сільсько-господарської виставки в Мериленді, що відмовляється прийняти в дарунок ялівку, нагороджену сумою тисячі долярів, бо за нею плакала 9-річна дівчинка Шерон Кей Стоффер, яка цю ялівку виплекала. Нагороджену ялівку мали подарувати Президентові для його фарми в Ґеттисбурґу, Па.

● **Представник** армійського транспорту полковник Джан В. Колетті повідомив про проєкт побудови атомової вантажної автової валки, яка зможе перевозити 150 тонн тягару зі швидкістю 20 миль на годину. Ця валка зможе їздити також поза битими шляхами.

● **59-річний беґатій** Корнеліюс К. Вандербілт одружився шостий раз, взявши собі за дружину свою секретарку 25-річну панну Енн Нідґем. Вінчання відбулося в Рено, Невада. На весільному прийнятті були присутні губернатор Невади Чарлз Расселл і сенатор Джордж В. Мелон.

● **У цих днях слухачі радіоавдицій** не були вдоволені: щось забурювало радіохвилі, і внаслідок цього деяких авдицій зовсім не можна було чути. Фахівці пояснюють це тим, що плями на сонці унеможливлювали працю короткохвилевих радіовисилань.

● **З Бостону,** Массачусетс, повідомляють, що обидві сестри - близнючки Долорес і Доріс Гасхі після зроблених їм операцій почувають себе добре. Доріс дозволила вирізати свою здорову нирку, щоб перещепити її сестрі ,яка мала обидві хворі нирки.

● **Три хлопці** від 12 до 13 років напали в Бруклині на 10-річного М. Кантелмі, який ішов до крамниці, і відібрали в нього $9.25.

Губернатор Аркензасу проти вмішування федерального уряду до стейтових справ

Литтел Рок, Арканзас. — Губернатор Орвел Фобус звернувся депешою до президента Айзенгавера, в якій виступив „проти вмішування федерального уряду до його справ". Це сталося тоді, коли департамент справедливости наказав своїм аґентам прослідити зарядження губернатора Фобуса, чи вони не порушують федеральних законів. Найвищий Суд ЗДА видав в 1954 році зарядження про те, що окремі школи для кольорових дітей є незаконні і порушують конституцію ЗДА. Губернатор вислав 250 вояків крайової Ґвардії до Литтел Року, щоб вони не допускали кольорових дітей до середньої школи, до якої досі ходили тільки білі учні. В першому дні навчання вояки не допустили негритянських учнів, які в число 9 хотіли ввійти до шкільного будинку. Ці учні заявили, що будуть старатися таки ввійти до шкільного будинку, де відбувається навчання. Губернатор заявив, що не буде співпрацювати з аґентами Федерального Бюра Інвестиґацій, які дістали наказ прослідити цю справу. „Положення в Литтел Року, сказав губернатор, стає з кожною годиною щораз грізніше". Посадник міста виступив проти губернатора заявляючи, що він спричинив клопіт в місті, виславши до нього вояків. Шкільна влада не противиться об'єднанню школи, яке наказав федеральний суддя.

Президент закликає відзначати „Тиждень Село — Місто"

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер видав окреме звернення, в якому закликає мешканців цієї країни до відзначування „Тижня Село-Місто", який починається 22-го листопада цього року, і закінчиться „Днем Подяки" 28-го листопада. В своєму зверненні Айзенгавер написав: „Треба, щоб всі громадяни, сільські і міські, визнали свою взаємозалежність в праці для скріплення добробуту в нашій країні". Це дуже важливе, щоб громадяни розуміли спільність інтересів тих своїх співгромадян, які живуть на фармах, і тих, які живуть в містах.

Новленд почав своє політичне турне по Каліфорнії

Реддінґ, Каліфорнія. — Провідник сенатської меншости республіканський сенатор Вільям Ф. Новленд 3-го вересня почав своє політичне турне по Каліфорнії, під час якого він виголосить 70 промов впродовж 40 днів. Політичні спостерігачі твердять, що ця поїздка відбувається під невидимим знаком „Голосуйте на мене — кандидата на губернатора в 1958 році!" Під час першої своєї промови в Реддінґу сенатор заявив, що після першої поїздки він старатиметься бути майже в кожному районі стейту, бо думає мандрувати по Каліфорнії аж до листопада цього року. Новленд сказав, що вже під час свого 40-денного турне виявить свої пляни, чи буде кандидувати на сенатора в найближчому році. Новленд повторив свою заяву з минулого тижня, що якщо стане губернатором, то відбуде повну чотирирічну каденцію і не буде змагатися з віце-президентом Ричардом М. Ніксоном за кандидатуру на президента в 1960 році/ Новленд пригадав, що каліфорнійський губернатор Найт передбачав на Республіканській Крайовій Конференції програну республіканців, якщо віце-президент Ніксон буде кандидувати разом із президентом Айзенгавером. Так само не здійсняться передбачення губернатора Найта, що республіканці не здобудуть губернаторського. становища, якщо між ними йтиме боротьба за становище кандидата на губернатора. В січні цього року Новленд заявив, що в 1958 році не буде кандидувати на становище сенатора. Тепер він твердить, що під час поїздки по своєму стейті хоче „запізнати своїх виборців із тим, що зробив 85-ий Конґрес на своїй першій сесії." З сінатором Новлендом подорожує 12 журналістів, а також і його дружина.

Перший совєтський пасажирський літак прибув до ЗДА

МекҐаєр, Ню Джерзі. — 4-го вересня прилетів на Летунську Базу МекҐаєр перший совєтський пасажирський літак. Був це джетовий літак типу ТУ-104, який привіз 40 осіб, урядовців та технічних працівників совєтської делеґації до Об'єднаних Націй. Літак летів із Москви 21 годину і 54 мінути, доповнюючи пальне в Лондоні, Рейкявіку, Ісляндії і в затоці Ґус на Лябрадорі. Перший висів із літака урядовець Алєксєй І. Семенков, який заявив, що уряд ЗДА повинен дати дозвіл на те, щоб між обома країнами могли курсувати пасажирські літаки. Совєтські пілоти і пасажири радо розмовляли з журналістами та з тими, які до них зверталися за вияснениями, часто послуговуючися перекладачами. Охочі могли оглянути літак, в якому може летіти 54 особи. Семенков сказав: „Нехай цей перший лет буде летом миру. Нехай це буде початок реґулярних летів між СССР і ЗДА". Та ці „мирові" заяви втратили вартість, коли Семенков не погодився на пробний лет джетового літака, щоб знати, чи він міг би приземлюватися в Ню Йорку без великого гуку.

Цьогорічне літо — найсухіше впродовж 130-ох років

Ню Йорк. — Бюро погоди в Ню Йорку ствердило, що 4 місяці цього року (від травня до серпня) були найсухіші впродовж останніх 130-ох років. Це ствердження зроблено на основі записок цього бюра, яке існує від 1871-го року, та на основі інших документів, які розглянено до 1826-го року. Впродовж цих чотирьох місяців в цьому році в околиці Ню Йорку впало тільки 7.44 цаля дощу, а нормально нападає в тому часі 15.79 цаля. Коли б 25-го серпня не нападало було 1.57 цаля дощу, то кількість атмосферичних опадів була б ще менша. Температура в серпні була майже нормальна, бо тільки в двох днях термометер показував 90 або більше ступнів. Пересічна кількість дощу в серпні повинна виносити 4.34 цаля, а цього року було тільки 2.91 цаля.

● **До Москви** прилетіла, як туристка, пані Елінор Д. Рузвелт, вдова президента Ф. Д. Рузвелта. Вона хоче відбути — для використання в пресі — розмови з різними совєтськими верховодами, почавши від Хрущова. Хоч большевики прославляють Ф. Д. Рузвелта, як президента ЗДА, який проводив політику „коекзистенції" з СССР за часів Сталіна, проте на летовище не вийшов ні один представник совєтського уряду.

СССР ЗНОВУ ПРОПОНУЄ „СПІЛЬНУ АКЦІЮ" ЩОДО СЕРЕДНЬОГО СХОДУ

Москва. — Совєтський уряд передав в середу 4 вересня ц. р. однозгучні ноти амбасадорам ЗДА, Англії і Франції у Москві з пропозицією проголошення спільної заяви про відмову від сили у розв'язуванні середньо - східніх проблем. Це вже третя совєтська нота з такою самою суґестією. Вперше Совєти звернулись були з такою пропозицією 11 лютого, вдруге 19 квітня ц. р. На цю ноту західні держави відповіли, що запропонована Совєтами спільна декларація зайва тому, що всі чотири великодержави є членами Об'єднаних Націй, яких чартер забороняє користуватись силою. Теперішня нова совєтська нота має на цілі — за західніми коментарями — добитись того, щоб будь-який спільний виступ західніх держав і СССР в справі Середнього Сходу став формальним визнанням збоку західніх держав, що Москва також є чинником, покликаним до вирішування середньо - східніх справ. За часописними коментарями, у західніх столицях обмірковують питання, чи можна далі „не бачити" Совєтів на Середньому Сході, коли вони насправді міцною ногою стали в Єгипті і в Сирії.

Тим часом до Вашинґтону вернулися з двотижневої подорожі по Середньому Сході високий урядовець державного департаменту Лой Гендерсон. Він нараджувався з королями Йорданії Гуссейном і Іраку Фейзалем, прем'єрами і міністрами закордонних справ Туреччини й Ливану та з американськими амбасадорами з чотирьох середньо - східніх країн. Гендерсон зладив власноручний рапорт про свої розмови і власні висновки в літаку, яким летів з Туреччини до Ню Йорку. Він передав цей рапорт негайно керівникові середньо - східнього реферату в державному департаменті Вільямові М. Ронтрі, який виїхав йому на зустріч на летовище. Того самого дня, в минулу середу, Гендерсон відбув першу довгу нараду з державним секретарем Доллесом.

Москва непримирлива у переговорах з Західньою Німеччиною

Бонн. — Переговори між Західньою Німеччиною і Совєтами, які ведуться в Москві від кругло місяця в справі репатріяції німецьких громадян та поширення торговельних взаємин, опинились знову на мертвій точці. Голова німецької делеґації, д-р Рудольф Лягр, щоб рятувати переговори від повної невдачі, запропонував був наприкінці минулого тижня, щоб переговори відкласти на короткий час і таким чином дати змогу совєтському урядові переглянути ще раз проблему репатріяції, яка становить головний предмет спору. На це голова сов. делеґації Вл. Сємйонов передав Лягрові на письмі відповідь, в якій він заявив, що „нема чого розглядати і нема чого перевірювати". Мовляв, „всіх 9,626 німецьких воєнних злочинців совєтський уряд повернув Німеччині", а залишились ще тільки окремі випадки, що їх треба розглянути. Західня Німеччина — каже Сємйонов — домагається повороту „совєтських громадян німецького роду", що є недопускальним встряванням у внутрішні справи. (Річ іде про німців із країн, насильно прилучених до СССР). Тому Сємйонов жадає, щоб взагалі більше не говорити про репатріяцію німців із СССР, а продовжувати переговори про торговельні взаємини і консулярні станиці.

В Маляйській державі проголошено амнестію для терористів

Сінґапур. — Уряд наймолодшої у світі держави, бо проголошеної ледви в минулу суботу Маляйської федерації, оприлюднено декрет про амнестію для комуністичних партизанів-терористів, які від дев'яти років займаються терористичною роботою. Вони скриваються в джунґлії, звідкіля роблять випади в глибину краю та сіють знищення і неспокій. Важність амнестії — до кінця цього року. Хто до того часу зголоситься добровільно до властей і заявить, що зірвав із комуністами та їхньою розкладовою роботою, той не буде караний за вчинки, доконані перед 1 вересня цього року, себто перед проголошенням маляйської самостійности. Англійські літаки розкинуть впродовж одного тижня 14 мільйонів летючок, особливо над джунґлією. Кожна така летючка буде водночас довідкою даного терориста, що він хоче порозумітись з найближчими органами влади. Маляйський уряд твердить, що в джунґлії перебувають ще яких 1,800 терористів, майже самі китайські комуністи. Із них яких 400 осіб — це „твердий осередок" — комуністичні фанатики і багатократні вбивники, які не хочуть піддатися. Уряд обіцяє всіх, що цього захочуть відставити до комуністичного Китаю, без уваги на їхні гріхи.

ПІСЛЯ КАТАСТРОФИ НА ДЖЕМЕЙЦІ

Виверненi вагони поїзду, що зійшов із рейок біля місцевости Кенделл на острові Джемейка, наслідком чого 170 й одна особа згинула і 700 осіб було поранених. Поїздом їхало 1,500 католиків, які верталися із прощі до Затоки Монтеґо.

ДАҐ ГАММЕРШИЛД ОБОРОНЯЄ ОН ПРОТИ НАПАДІВ

Об'єднані Нації. — Об'єднані Нації не є наддержавним урядом, але „недосконалим, проте необхідним інструментом держав у приготовлюванні мирної еволюції в напрямку щораз справедливішого і щораз певнішого світового ладу", — заявив генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд у вступі до свого річного звідомлення, що його він пред'явить найближчій Генеральній Асамблеї, яка 17 цього місяця зійдеться на свою 12-ту сесію. Гаммершилд боронить установу Об'єднаних Націй проти атак, які в останніх місяцях стали особливо голосні у зв'язку з повною невдачею Об'єднаних Націй прикоротити дику сваволю Совєтів на терені Мадярщини. Гаммершилд характеризує Об'єднані Нації, як „інструмент для переговорювання в деякій мірі між урядами і як інструмент для дипломатичної акції по лінії політики урядів, щоб підтримати цілі, з'ясовані в чартері ОН". Гаммершилд признає, що з цього погляду Об'єднані Нації осягнули „часами успіх, а часами прикрі невдачі". Зрештою, Гаммершилд боронить систему рівного голосу для всіх членів-держав Об'єднаних Націй. Що стосується Мадярщини, то Гаммершилд ще раз пригадав, що Об'єднані Нації не мають змоги збройною силою переводити в діло свої резолюції, а можуть тільки поручати виконання їх. Тільки Рада Безпеки — твердить Гаммершилд — має право поручати переведення збройної акції чи взагалі будь-яких санкцій. У справі Мадярщини — стверджує Гаммершилд — ні одна держава не зголосила була пропозиції застосування супроти СССР будь-яких санкцій.

Звідомлення Гаммершилда стосується минулої сесії Об'єднаних Націй в 1956/1957 роках. У вступі до того річного звідомлення говориться про такі справи: Палестинська проблема, Міжнародна поліція Об'єднаних Націй, Суецький канал, Мадярська проблема, Роля Об'єднаних Націй, Роззброєння, Ґана і чартер, Атомова енергія, Міжнародний трибунал справедливости, Збалянсована економічна і соціяльна сила, Технічна допомога, Міжнародно-адміністраційна служба, Права людини, Координація, Втікачі і Дитячий Фонд Об'єднаних Націй.

У своєму звідомленні Гаммершилд, не називаючи нікого за іменем, признає факт критичних голосів під адресою цієї світової організації. При цій нагоді часописи пригадують, що найповажнішим критиком став Винстон Черчил, який 31 липня ц. р. у своїй промові в Лондоні натаврував факт, що система одного рівного голосу для кожного члена Об'єднаних Націй у практиці узалежнює долю різних найвпливовіших проблем від становища малих держав із дуже малим значенням у світі та інколи без належного почуття відповідальности.

Ливан бореться з підривною роботою Сирії

Бейрут. — Ливанський уряд загострив приписи щодо контролі всіх приїжджих із Сирії та збільшив прикордонні стежі, щоб не допустити до нелеґального переходу кордону. Ливанські власті дістали численні докази пачкування зброї з Сирії до Ливану у підготовлюванні ватаг, які допомогли б перевести в Ливані лівий переворот. В одному вантажному авті сконфісковано 15 скорострілів чеського виробу із знаками сирійської армії. Несподіваним наскоком схоплено теж кількох саботажистів, які підготовляли зірвання в повітря мосту на ріці Літані біля місцевости Айн Зібде за 20 миль від Бейруту. Послухавши своїх інформаторів, ливанська поліція арештувала в різних місцях краю сирійських аґентів, знайшовши водночас багато перепачкованої зброї. В руках ливанського уряду знаходяться ніби різні документи про затіяну сирійськими військово-політичними чинниками диверсію на терені Ливану. Таку саму акцію сирійці ведуть і на терені Йорданії, використовуючи головно для своїх цілей тамошніх арабських втікачів, які від восьми років гірко бідують та живуть політичними плітками.

Комуно-польський уряд стривожений ростом приватного промислу

Варшава. — Комуно-польський уряд заповів прикорочування приватного промислу, до якого спершу заохочував був. Шукаючи порятунку проти страшної господарської кризи і повного браку всяких виробів, Гомулка звернувся був в жовтні минулого року з закликом до приватної ініціятиви в продукційній ділянці, якій, мовляв, уряд не ставитиме перешкод. Наслідок був такий, що кількість приватних вирібничих підприємств зросла з 1,800 в жовтні мин. року до 4,600 літом цього року. Тепер центральний комуно-польський часопис „Трибуна Люду" повідомляє, що надсподіваний розріст приватного промислу створив труднощі для державної розподільні сирівців та що державний експорт-імпорт мусять надалі бути реґульовані державою, отже й промисл, працюючий для експортових цілей, не може вихоплюватися з-під державної керми і контролі. Польський уряд хоче обмежити приватний промисл до вирібництва предметів хатнього вжитку, харчових продуктів та виробів із вапна і глини, домашнього посуду й цегли.

У СВІТІ

● **До Мюнстеру** в Західній Німеччині прибуло 27 молодих католицьких духовників з 11-х різних країн на 10-місячні студії. Між ними син державного секретаря ЗДА Джана Фостера Доллеса, який є протестантом. Перейшовши на католицизм, син став монахом у чині ОО. Єзуїтів.

● **У Західньому Берліні** відбувся минулого вівтірка похорон померлого наприкінці минулого тижня на 63-му році життя посадника цього 2-мільйонового міста, д-ра Отто Зура. Він довго хворів на левкемію (заник білих кров'яних тілець). Д-р Отто Зур був лідером західньо - берлінських соціял - демократів, які в тамошньому парляменті мають 63 мандати на всіх 127. В Зах. Берліні соціялісти і християнські демократи, найбільші суперники й партійні противники в Західній Німеччині, мають партійну коаліцію. На похороні д-ра Зура були приявні президент Зах. Німеччини д-р Теодор Гойсс, канцлер Аденауер, численні закордонні амбасадори з американським амбасадором Дейвідом Е. Брусом у проводі і коло 20,000 осіб.

● **Димітрій Шепілов,** колишній редактор московської „Правди" і один з теоретиків комунізму, колишній міністер закордонних справ СССР та головний автор совєтсько - єгипетської приязни, — „вичищений" з совєтського уряду в липні ц. р. за бунт проти Хрущова і союз з Молотовим, Каґановічем та Маленковим, — став учителем в школі на Далекому Сході. Хрущов, подарувавши йому життя, заслав його туди, на клопіт тамошньої поліції, яка мусить стежити за цим небезпечним „зрадником".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МІЖАМЕРИКАНСЬКА ЕКОНОМІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Після трьох тижнів затяжних нарад і дискусій закінчилася в середу 4-го вересня ц. р. в Буенос Айресі, в Арґентині, Міжамериканська Економічна Конференція. В конференції брали участь представники південно-американських та середньо-американських держав, як теж З'єдинених Держав Америки.

Конференція не дала тих вислідів, що їх сподівалися передусім південно-американські держави, які покладали великі надії на підтримку З'єдинених Держав Америки в таких справах, як інвестування приватного капіталу в південно-американську індустрію, стабілізація цін на сирівці на міжнародному ринку і заснування окремого позичкового банку для Південної Америки, що його мали б фінансувати головним чином З'єдинені Держави Америки. На більшість із південно-американських вимог З'єдинені Держави не змогли піти, бо це суперечило б принципам приватної ініціятиви і вільної торгівлі, що на них базується і розвивається господарство ЗДА. Не погодилися З'єдинені Держави і на прийняття окремого „економічного чартеру", що мав би встановлювати й реґулювати розвиток господарського життя в державах Південної Америки.

Все ж таки згадана Конференція дала також і деякі цілком позитивні успіхи. Одним із таких досягнень є прийнятий всіма учасниками конференції, в тому числі й ЗДА, плян створення окремого південно-американського торговельного ринку. Цей плян передбачає видатне поширення торгівлі між країнами Південної Америки, зокрема об'єднання капіталу і співпрацю в розбудові індустрії. Встановлення такого ринку мало б бути першим етапом для здійснення тіснішої економічної співпраці між країнами Південної Америки, що згодом мало б виявитися у відповідному розподілі індустрійної продукції і в збільшенні торгівлі поміж окремими країнами. Згаданий плян спільного південно-американського ринку накреслений згідно з напрямними діяльности Европейської Вугільної і Сталевої Спільноти і не визначає ще повної свободи торгівлі і скасування митних, валютових та інших обмежень.

Міжамериканську Економічну Конференцію завершено тільки проголошенням узгідненої з усіма учасниками „Економічної декляралії", в якій з'ясовані здебільша принципи майбутнього економічного розвитку південно-американської економіки. Ці принципи не мають ще зобов'язуючої адміністративної чи договірної сили і їх треба вважати радше дезидератами, чи пак побажаннями, що їх треба щойно розпляновувати і ступнево здійснювати. Декларація висловлюється між іншим за зменшення чи полегшення торговельних обмежень, за домовленість урядів щодо проблеми сирівців, зокрема щодо їх цін, за збільшення заходів для притягнення чужоземних капіталів, потрібних для розбудови й розвитку місцевої індустрії, за уздоровлення існуючих фінансових і монетарних систем. Зокрема, підкреслена в декларації конечність тісної співдії з Економічною Комісією ОН для Південної Америки, яка започаткувала вже дуже корисні заходи в напрямку господарської співпраці між окремими країнами й уздоровлення їхніх господарських систем.

Якщо порівняти висліди Економічної Конференції в Буенос Айресі з можливостями господарської співпраці між окремими південно-американськими країнами і ставленням ЗДА до справи економічної співпраці з Південною Америкою перед 5 роками, то прийнята декларація є величезним кроком вперед у здійсненні міжамериканської господарської співпраці. З'єдинені Держави не приєдналися, правда, до запляновaного південно-американського ринку, але все ж таки заявили свою готовість підтримувати цей плян і фінансово і морально. Щождо участи З'єдинених Держав Америки в діях цього південно-американського ринку, то вони — як заявили американські представники — воліють стояти збоку, не бажаючи взагалі брати такої чи іншої участи в економічних світових угрупованиях. З'ясував це становище ЗДА конкретно американський делеґат і заступник державного секретаря для господарських справ С. Даґлес Діллон, стверджуючи, що З'єдинені Держави зобов'язані морально підтримувати держави Південної Америки, але водночас із цим ця підтримка не може порушувати їхніх інтересів в інших частинах світу і їхніх зобов'язань супроти інших країн. Так само дуже рішуче, обороняючи принцип вільної ініціятиви і торгівлі, обстояла американська делеґація своє становище до південно-американських домагань в справі обмеження приватного капіталу в його інвестиціях у південно-американську економіку і в справі стабілізації цін на сирівці на міжнародному ринку.

ЗА 18 РОКІВ — НА 60 МІЛЬЙОНІВ ОСІБ БІЛЬШЕ В ЗДА

З усіх держав у світі тільки Індія і Китай перевищують З'єдинені Держави щодо природного приросту населення. Але в комуністичному Китаї сам уряд закликає вже до контролі народин, бо фахівці передбачають просто катастрофу, коли тамошнє населення зростатиме теперішнім темпом, а з обох тих країн нужда виганяє щорічно мільйони мешканців за кордон, створюючи цим поважну проблему для Індонезії, Бірми, Цейльону і Південної Африки. У З'єдинених Державах 1946-ий рік — як тільки закінчилась остання війна — був переломовий: коли в 1945-му році кількість народин виказувала на 1000 осіб населення 19.5%, то в 1946-му вона підскочила до 23.3, а в 1955-му становила 24.6. Кількість випадків природної смерти було у 1945-му році (не враховуючи поляглих і померлих від ран на бойовищах) на 1000 осіб — 10.6%, а в 1955-му р. — вже тільки 9.3%. У 1955-му році населення З'єдинених Держав збільшилось тільки внаслідок природного приросту на 2.514.000 осіб, себто по 15.3 осіб на кожну тисячу мешканців. Статистика 4,041.-000 народин у 1955-му році взяла під увагу тільки живі немовлята, а в число 1,527.-000 померлих у той самий час враховано вже й смерть на американських шляхах (37.580), від інших нещасливих випадків (53.690), самогубства (16.200), вбивства (7.400) і „всіх інших причин" поза недугами (100.-210). Не враховано тільки випадків смерти у збройних силах ЗДА поза Америкою, яких було тоді мінімально, з уваги на пануючий в світі мир.

Так ось статистики вирахували, що коли на 1 липня 1956 року населення Америки становило кругло 168 мільйонів, то на 1 липня 1975 року воно становитиме вже 227 мільйонів. Іншими словами — за 18 років у З'єдинених Державах буде на 59-60 мільйонів більше народжених тут громадян. Це теж одна з тих причин, яка змушує американських законодатців надзвичайно неохоче ставитись до проєктів, що облегшили б імміграцію з заморських та інших американських країн. 60.000.000 осіб — це більше, ніж живе їх тепер на англійських островах або у Франції, в Західній Німеччині, в Італії або в Еспанії. Іншими словами — самий лише природний приріст населення у найближчих 18-х роках буде в З'єдинених Державах більший, як ціле теперішнє населення кожної з названих держав! 60-ом мільйонам осіб потрібні будуть помешкання, харч, одяг, школа, заробітні можливості і всі життьові вигоди. Ясно, що це — не дрібниця. Але американські державні й суспільні діячі не журяться, бо в З'єдинених Державах є та величезна перевага над Европою, що вони мають місце, мають величезні ще не забудовані простори, а теперішню сільсько-господарську продукцію приходиться штучно обмежувати й давати фермерам відшкодування за невикористовувані поля, бо нинішніх 168 мільйонів не можуть спожити надмірної крайової фармерської продукції. Коли взяти під увагу постійну втечу людей із фарм до міст, то передбачається, що в 1975 році тільки 15 мільйонів осіб із 227-х мільйонів житимуть на фармах. Таким чином тільки 7 відсотків людности продукуватимуть харчі для решти 93% населення. Ясно, що це поліпшить матеріяльну ситуацію фармерів і зменшить існуючі велетенські харчові резерви держави, дармащо може виринути для фармерів проблема сезонових робітників.

Коли в малорозвинених країнах, як у згаданому випадку з комуністичним Китаєм чи Індією, великий приріст населення потягає за собою соціяльно-економічні комплікації або просто дальше зубожіння, то для Америки це заповідь дальшого розвитку промислу і торгівлі. Це — запорука довговічности епохи добробуту, опертого на найздоровішому економічному принципі, яким є споживання рідної продукції на власному, внутрішньому ринку, без потреби боротися за закордонний експорт. Передусім процвітатиме будівельний промисл. Будуть розбудовуватись передмістя, які поширюватимуться в напрямку теперішніх будівельних неужитків-пустирів. Цю тенденцію видно вже тепер. Їдучи американськими битими шляхами (гайвеї), видно не тільки щораз нові оселі-містечка, але й новенькі одноповерхові фабричні об'єкти з просторими майданами для паркування авт фабричних робітників. Отож в ЗДА, на відміну від Европи, розбудова міст йтиме не „вгору", надбудовуванням поверхів на вже існуючих домах, а „вшир", заселюванням вільного підміського простору.

Вже тепер передбачено витратити впродовж найближчих 13-х років 50 більйонів дол. на шляхи, при чому одні з них пов'язуватимуть існуючі дороги в густішу сіть, а інші, нові будуть ділитися на два роди: 1) з фармерських і підміських околиць до найближчих обласних міст і 2) великі надавтостради, „супер-гайвеї", на довгі віддалі. Коли таку могутню розбудову шляхів поставлено на самовистачальній економічній базі (дохід із підвищеної ціни на ґазоліну та з оплат за користування шляхами), то куди складніша справа з будівництвом шкіл. Вказує на це затяжна й прикра історія з теперішнім законом про шкільні будинки, який оце „помер" вже у другій з черги сесії Конґресу. У 1975 році число дітей у шкільному віці буде більше на 13 мільйонів, себто разом буде їх кругло 43 мільйони. Це — ціла дитяча „нація", яка перевищуватиме нинішнє населення стейтів Ню Йорку, Пенсилвенії, Каліфорнії і Айови разом узятих! Число дітей, записаних до середніх шкіл (гайскулів) у ЗДА підскочить в 1975 році на кругло 5 мільйонів і становитиме 13 мільйонів. Це вимагатиме щонайменше 600.000 нових шкільних заль і більше, як пів мільйона додаткових учителів. Саме ця шкільна проблема вимагатиме, мабуть, підвищення податків.

Поруч із харчами, мешкальними будинками, шляхами і школами, найбільше турботи завдаватиме конечність знайти для додаткових 60-х мільйонів осіб — воду. Вже тепер ЗДА мають понад 35 мільйонів лазничок проти 13 мільйонів у 1930 році. До того прийшли машини для миття кухонного посуду і для прання білизни, невідомі ще тому 25 років. Таким чином пересічно американець зужитковує тепер денно 145 ґальонів води для особистого і хатнього вжитку, порівняльно з 95 ґальонами, що їх зужитковував у 1890 році. Ясно, що чимраз більше води потребуватиме розбудований промисл. Ця проблема особливо гостра буде для стейтів бідних на воду, і вимагатиме збільшених коштів на поширення водних джерел, будову нових водопроводів і розгалуження сіті каналів на всьому терені країни.

Цікаво, що фахівці передбачають найбільший зріст населення у трьох західних стейтах: у Неваді (на 96.4%), Арізоні (93.7%) і в Каліфорнії (91.0%), отже в кожному з тих трьох стейтів населення майже подвоїться впродовж найближчих 18 років! Причиною цього в першу чергу гарний клімат цих стейтів та їхній легко-промисловий і будівельний розгін. Отож, з цих самих трьох причин, найбільше заселиться на південному сході ЗДА — стейт Флорида (на 76.8%). Стейт Ню Йорк, який має тепер 16.2 мільйона населення, матиме його в 1975 році — 20.8 мільйона.

Довга фахова стаття на цю тему з численними статистичними табелями і нарисами, вміщена в останньому числі „ЮС енд Ворлд Ріпорт", доходить до висновку, що хоч ще довгі-довгі роки будуть в Америці простори, розлогі поля, гори, сади, пустині та пустирі, проте стане вже „тісніше". Вільний простір поміж містами й оселями звузиться і країна стане подібнішою до західньо-европейських країв.

НЕМА ВЖЕ ОКЕАНІВ?

Лондон, 28 серпня 1957. — Перед другою світовою війною Гітлер, загрожуючи Англії своєю повітряною фльотою, часто любив повторювати: „Тепер уже нема островів!" Цим хотів він сказати, що Британські острови втратили свою недосяжність для ворожих сил. Тільки американська допомога, що підсилила оборонну могутність Англії, дала можливість виграти „бій за Англію" проти німецьких налетів, а після того поволі дійшло до поразки Гітлера.

Совєтська урядова заява про винахід далекосяжних керованих ракет, які можуть перекинути атомові чи водневі бомби „в кожну точку світу", викликала немале занепокоєння в Лондоні. Сьогодні я проїздив у різних напрямках Лондоном, підземною залізницею та автобусами, і помітив, що читачі газет, які, звичайно, починають розглядати часопис з спортової сторінки, тепер уважно читають сенсаційну московську інформацію про успіхи совєтської балістики. Подекуди навіть незнайомі люди, сидячи поряд у вагоні, діляться думками з приводу нової московської несподіванки.

Лондонська преса широко відгукнулася на большевицьку загрозу. Аж тепер довідалося громадянство у всій повноті, що совєтські балістичні прилади здатні закидати Великобританію атомовими бомбами. Перед цим в Англії була певність, що Америка лишається недосяжною для совєтських атак, а тому можна було надіятися на заокеанського „дужчого брата", що за кожну совєтську бомбу, перекинуту на Англію, відплатить стократно Москві. Московська інформація захитала цю певність. Тому турбота за державу, націю і за власне життя охоплює кожного громадянина Великобританії, як і громадян кожної країни вільної Західньої Европи.

Частина преси називає нову совєтську пропаґанду своєї переваги в приладах для керованих стрілен „балістичною дипломатією", щоб підперти непримиренну позицію совєтського дипломата Зоріна на Лондонській конференції роззброєння.

Такий поважний часопис як „Манчестер Ґардіян" не хоче зменшувати чи перебільшувати технічні досягнення Москви в балістиці, але при тім зазначає, що аґресор, навіть знищивши центри американської промисловости, мусить знати, що такі міста, як „Москва, Куйбишев, Свердловськ і десятки інших совєтських центрів, будуть відкриті для знищення".

Чи подіють ці й подібні арґументи й загрози на московських диктаторів? Все залежить від того, чи західній світ не дасть себе технічно перегнати, і чи цей світ буде рішений не датися.

Бо ніхто вже (окрім дурнів) не вірить у вільному світі в „миролюбність" Москви. Ідеологія, яку викував Ленін, дозволяє большевицькій державі почати війну кожного разу, коли це вигідно комуністичному урядові. В томі 8 „Большої Совєтської Енциклопедії", з р. 1951, на стор. 161 пишеться про „справедливу війну": це — війна — „визвольна, що має завдання або оборону народу від зовнішнього нападу і від спроби його поневолити, або визволення народу від рабства капіталізму" . . .

Оскільки Москва уважає себе покликаною визволяти народи світу „від рабства капіталізму", то загроза совєтської „справедливої війни" висить над людством, як той леґендарний Дамоклів меч. Коли Москва визнає, що має сто шансів виграти світову війну, то не спиниться перед найбільшою руїною, щоб свого досягнути, і цю війну буде вважати за „справедливу": „Соціялістична держава з своєї природи може вести тільки справедливі війни", — так пише Совєтська Енциклопедія в т. 8, на стор. 573.

П. А.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

„ЄЖОВЩИНА" У ЧЕРВОНОМУ КИТАЇ

Жорстока чистка, що почалася в червоному Китаї у першій декаді червня, триває майже три місяці. Де ділися квіти, що мали процвітати в соціялістичних садах Мао Тсе-тунґа, де ті сто шкіл, що мали вільно дискутувати на тему правильности чи неправильности визначеного китайською компартією шляху до комунізму? Ні про квіти, ані про школи в Китаї сьогодні вже не згадують . . .

У світлі подій, що відбуваються поза бамбусовою завісою, цілком зрозумілою стає, здавалося б, несподівана заборона Пейпінґу впустити до Китаю американських журналістів. Вони, заявив червоно-китайський уряд, будуть шпигувати і збирати відомості для американської розвідки. Але з передової статті комуністичного офіціозу „Женьміньжібао" з 16 серпня ц. р. виходить, що не шпигунів, а об'єктивних обсерваторів боїться впустити Пейпінґ, щоб не розповіли вони потім світові про те, що діється сьогодні в „народній китайській республіці".

Про засяг терористичної акції, що її розпочав комуністичний уряд проти китайського народу, говорити тяжко, бо даних про це дуже мало. Можна лише припускати, що в червоному Китаї повторюється тепер у відповідному до тої країни маштабі кривава єжовщина, жертвами якої падають люди, що повірили були у Мао Тсе-тунґові квіти. Грандіозна провокація китайського диктатора досягла успіху — розв'язала язики опозиційних до режиму елементів, розконспірувала їх, повиводила з ідеологічного підпілля, і вони, повіривши в сто шкіл, на свою біду почали з дияволом дискусію . . .

„Боротьба з правими, — читаємо в комуно-китайському офіціозі, — розгорнулася на багатьох нових фронтах, таких, наприклад, як література і мистецтво, наука і техніка", а „кількість виявлених правих елементів у порівнянні з попереднім етапом значно зросла". Це — після того, як „одного по одному виведено на чисту воду ватажків правих елементів, що скеровували їхню діяльність з-поза заслони, а також праві елементи, що просочились були в комуністичну партію і комсомол. Усіх їх тепер ізольовано від мас . ."

Що це значить „виведено на чисту воду" і що значить „ізольовано", українські люди знають і пам'ятають із сталінських чисток. Але скільки їх, цих жертв провокатора Мао Тсе-тунґа, — мільйон, п'ять, десять? . .

Переслідування і арешти противників комуністичного режиму по фабриках і колгоспах (кооперативах), по університетах і наукових закладах, в армії — червоно-китайська преса називає „бурею, що її викликала шалена атака правих у великій полеміці". Підготовляючи протинародну провокацію, Мао Тсе-тунґ і його банда, очевидно, заздалегідь подбали про те, щоб у „вільній дискусії" з народом не втратити контролі і забезпечити собі перемогу. Певно, вже тоді, як виголошував він свої „демократичні промови" (що буцімто так прикро вразили Москву), — стояли напоготові всі його чекістські кадри при повній зброї. І тепер, виарештувавши й вистрілявши наявних і потенціяльних провідників антикомуністичної революції, береться він до „широких мас трудящих".

„Боротьба розвивається нерівномірно, — пише „Женьміньжібао", — бо одні добре скеровують цю боротьбу, а інші — гірше, в одних установах вона розвивалася вглиб, в інших — ні. Там, де боротьби ще не ведеться, треба організовано, послідовно й пляново її розгорнути".

Про участь молоді, зокрема студентства, в революційному протикомуністичному русі згадує „Женьміньжібао" мимохідь, очевидно, приховуючи ідейну його ролю. „В багатьох високих школах, — читаємо в цій газеті, — де боротьба почалася вчасно і де вона вже в основному завершена, треба паралельно із вирішуванням ще не вирішених питань, перейти до етапу систематичного ідеологічного виховування та поліпшення роботи. В більшості молодечих організацій боротьба ще в розпалі, отже, необхідно її поширювати й поглиблювати . . ."

Про небезпеку для режиму, яку розв'язав Мао Тсе-тунґ своїми закликами до вільної дискусії, комуністична газета пише так: „Якщо ми не здобудемо перемогу також на політичному й ідеологічному фронтах і не встановимо міцної геґемонії робітничої кляси (читай: компартії), не можна вважати, що наша соціялістична революція завершилась успіхом. Навпаки, якщо дозволити буржуазним правим елементам (читай: народові), вороже наставленим до соціялізму та диктатури пролетаріяту, запекло наступати на політичному та ідеологічному фронтах, то під загрозою загибелі стане і . . . соціялістична власність на засоби виробництва" (інакше кажучи: завалиться комуністичний режим).

Про те, що опозиційний рух у Китаї є нерозривною ланкою в ланцюговій антикомуністичній реакції, що відбувається по всіх країнах совєтського бльоку, видно з комуністичної преси, яка порівнює його з революційними подіями на Угорщині в жовтні минулого року. І тому, пише „Женьміньжібао", — „ми повинні всебічно зміцнити керівництво партії . . . передусім на відтинку політики, освіти, преси, науки і техніки, літератури і мистецтва, охорони здоров'я, промисловости і торгівлі. Бо йде тут — про життя і смерть..."

Також очевидним є, що опозиційні настрої в Китаї не обмежилися на „широких масах", а захопили й якусь частину 8-мільйонового членства компартії, яка переходить тепер окрему чистку. Частина комуністів також зловилася була на підступний гак Мао Тсе-тунґа і у „вільній полеміці" допустилася „правого ухилу". Про цих опортуністично настроєних комуністів „Женьміньжібао" пише: „У багатьох місцях боротьба з правими не поглиблюється через те, що головні керівні працівники без належної відповідальности ставляться до справи.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ярослав Ґерус

ОЛЬГА

(Оповідання)

(5)

*

А тим часом за стіною — інша картина.

Три голови: одна в кашкеті, друга в хустці — з-під хустки жмут сивого волосся — і третя, лиса, як коліно, нахилились одна до одної. Син, мати і „опікун". Опікун не від Бога, а, як кажуть, від людей. А може й від чорта. Все одно, зрештою. „Першого" її дідько взяв — добре, що взяв! П'яниця був, ледащо. Як тільки гроші в руку, зараз до коршми. А до хати чого! Потім навинувся отой Тонько. Рада була, що навинувся. Бо ж троє малих дітей. Двома руками не нагодуєш, не вбережеш. „Бог послав", казала. А він — тількищо з криміналу! Не знала! А як довідалась, був уже хазяїном у неї. Пропало! Але господар був. Хату направив і до хати, що треба, придбав. Хата її власна, від батьків ще. На роботу, правда, нікуди не ходив. Але гроші вдома завжди були. Комбінував. Аж як прийшла війна. Забрали їй двох: найстаршого і середущого. Остався наймолодший, Василь. Недоліток ще був. Пішла зо світу через оту кляту війну і її сестра. Могла жити. Молода ще була. Але — через чоловіка. Йому завжди якісь „фіґлі-міґлі" в голові. Ота політика — колька би її сколола. Забрали. До якоїсь Берези, чи як її там. Сестра обстояла за чоловіком. Жінка ж. Батька дітям забирали. Вбили. Ніби не відразу, але так, що за тиждень пішла землю гризти. Осталось двоє дітей: Ольга і Юзек. Взяла до себе. Мусіла ж, рідні. Куди подітись мали? Тонько шлякував. Але хата її! Вона хазяйка! Зрештою вже, потрохи, заробляють на себе. Як були дома, у батьків, ходили до школи. Але тепер треба з чогось жити! Юзек при електриці щось трохи замайструє. А Ольга? Що ж вдієш . . . Спершу бралася до шиття. Непогано вже шила. Але отой чорт Тонько на інше діло її напутив . . . Не спокутує цього! І так, живуть якось. Певне, що не гараздують. Але ж сьогодні для всіх біда однакова. Тяжкі часи, непевні. А тепер ще й отой якийсь Роман, чи як там його Василь називає. Вбив німака. Та певно, що добре зробив. Усіх би їх вилушити, гадів проклятих! Мусить же чоловік боронитись, як життя йому забирають! Але чого ж це все якраз на її голову?! Ану ж хтось бачив! Ану ж знайдуть труп, та й по нитці до клубка! Василь, правда, каже, що нікого там не було, що ніхто не бачив. Що до тієї хати ніхто не заходить, бо недавно там якась бомба чи ґраната вибухнула. Двоє дітей вбила. Тепер люди бояться. Так, але все таки діло непевне. Непотрібний клопіт на здорову голову. А ще й отой Тонько. Замість порадити щось, мовчить, як води в рот набрав.

— Ну, чому нічого не говориш? Я гадаю, що треба чоловіка порятувати в біді. Дамо йому оті попелясті Юзекові штани і оту ґранатову блюзку, що ти її недавно приніс. А ранком, хай собі йде у світ-за-очі!

Стара дивиться на лисого. Чекає відповіді. Але відповіді нема. Тонько, потупивши очі, зосереджено розглядає ніготь свого великого пальця на нозі, що визирає з дірявого капця.

— Та скажи щось, до дідька! Жаль тобі тих лахів? Таж його речі напевно більше варті.

Лисий піднімає голову. На тонких, засохлих губах якась дивна ґримаса. Може усмішка. В нього не розберешся.

— Більше, кажеш, варті? — відзивається нарешті. — Хе-хе-хе . . . А чого ж він сам вартий? Га? . .

Стара дивиться скоса на нього.

— Тепер не час на хіхи-сміхи. Говори просто, що думаєш.

— Думаю, що ви обидвоє такі дурні, як чоботи! Мати такого пташка в руках, і так його забездурно випустити? І ще потім весь час тремтіти, що ґестапо нам на голови з'їде? Е, ні! . . Аж такий дурний Тонько не є! . .

— А що хочеш зробити?

— Сам піду на поліцію і все замельдую!

— Чи ти сказився?

— Сама ти сказилась! Та ж ти тільки подумай: таким доносом ми двох, а може й трьох зайців відразу б'ємо! Бо, перше: позбуваємось з голови клопоту і страху. Друге: дістанемо за це якісь гроші. Нагорода ж за таке діло мусить бути! Ґестапівця ж убив! І третє: Василь і Юзек можуть якусь роботу в німаків дістати!

Сперся на спинку крісла, і з удоволенням погладив себе долонею по лисині від чола аж по саму потилицю.

— Ну і що ж? Дурний Тонько? Га?

— Алеж Василь йому помагав! Мундур у нас!

Тонько всміхається.

— Хе-хе-хе . . . Подумано, подумано . . . Про все подумано! А пістоля, що? . . Наказав, загрозив, і Василь мусів робити все, що той хотів!

Стара голову вниз, руку під хустку і пальцями поміж волоссям: чух, чух. — Та, воно, ніби думка не зла . . . — говорить півголосом. — Але...

Не докінчує речення. Думає. Але важко придумати щось путнє. Щось, що й їх захищало б і отого нещасного, що там, у кухні, жде на їхню поміч. Нарешті піднімає голову й говорить:

— Так, це все добре . . . Але як тепер підеш? Ніч же! Заки зайдеш, можуть вбити! А він, каже Василь, ранком іде геть.

У Тонька знов усмішка на губах, а палець до чола: стук, стук.

— Подумано! І про це подумано, стара! На все є рада! — І, нараз очі в шпаркищілинки. — А Ольга в нас нащо? Га? Треба було бачити, як він їв її очима, коли ввійшов у хату! О, вона його придержить! Придержить так довго, як це буде нам потрібне! Юзек хай іде зараз нанизу, а їх обох пошлемо нагору! Вона піде нібито ліжко постелити. І залишиться... Він і сам, зрештою, її не випустить. А ранком вони обоє собі любенько сплять, а я — на поліцію!

У старої, здається, наглий приступ міґрени, бо голова — в руках.

— І сам чорт не придумав би такого — говорить півголосом. А через хвилину вже голосніше:

— А що буде, як Ольга не схоче? . .

У Тонька усмішка з лиця геть, а на її місце — сатана.

— Що кажеш? Не схоче?! Хай тільки спробує! А за що ми її та її брата тут тримаємо? За що її жебрачку-маму годували? За що докторові платили? Га? Хай лише відважиться протиставитись! А якби захотіла нас зрадити, то бачиш це? . . Тонькова рука за пояс, і в світлі лямпи блиснуло лезо короткого, вузького стилета. — По саму ручку застромлю їй це в серце, як словечком йому про щось писне! Як щось непевне заприміччу! Тут право стоїть за мною!

Поклав гордо долоню на груди. Раз бо знайшлось таке право, що стоїть по його боці! . .

— А тепер іди дай йому щось з'їсти та пошукай ті лахи, щоб переодягнувся. І ґречно до нього, делікатно . . . Хе-хе-хе . . . А Ольгу пришли мені сюди. Поговорю з нею на розум.

Стара зідхає, хитає головою, знов зідхає. Нарешті, поправляючи на голові хустку, клене, не знати кого, і шкандибає до кухні. За нею виходить Василь.

БЕРЕЗИ ЖУРЯТЬСЯ . . .

Берези журяться в гаю,
Красу втрачаючи свою.

Шумить, тривожиться гілля,
А жовтий лист спада, кружля.
Біля берез — ялинок ряд.
Зелений літній їх наряд
Не займали вогні руді.
Стоять, як завжди, молоді.

Їх чарівливої краси
Не владна осінь погасить.

І дерева під вітру плин
Всі заздрять юності ялин.

ДМИТРО ЛУЦЕНКО

ДОПОВІДЬ ПРОФ. І. РЕШЕТАРЯ

ПРО ЙОГО ПОЇЗДКУ ДО СССР

23 серпня ц. р. відбулась перша в академічному 1957-58 академічному році пленарна конференція УВАН у ЗДА, що її відкрив заступник голови УВАН у ЗДА, проф. Д. А. Горняткевич, вітаючи доповідача, який недавно побував в Україні.

Проф. Решетар сказав, що перебував в СССР всього один місяць, поїхавши туди, як турист. Його маршрут був такий: з Ленінграду літаком до Києва, де пробув 5 днів. Опісля поїздом через Вінницю до Одеси, звідти пароплавом до Ялти. Три дні подорожував Кримом, далі знову пароплавом до Сочі. Потім до Тбілісі, а звідти літаком до Харкова і врешті до Москви.

У Ленінграді проф. Решетареві не пощастило зустрітися з ученими і студентами, бо офіційні чинники Інтуриста повідомляли на всі прохання про зустріч, що в університетах усі заняті іспитами. В Києві проф. Решетар відвідав Академію Наук Української СССР і мав розмову з Дирекцією Інституту Історії. Також зустрівся там з істориком, який спеціяльно вивчає історію української еміграції. Київські історики виявили ознайомленість з книжкою проф. Решетаря „Українська Революція".

У Києві проф. Решетар відвідав теж оперу, що стоїть на високому рівні, як теж університет та деякі з музеїв. Студенти у розмовах з ним виявляли жвавий інтерес до життя в Америці і були дуже дружні. На Свято Св. Тройці, проф. Решетар ходив до Володимирського Собору, який був вщент переповнений молільниками. Він мав нагоду говорити з приватними людьми, які цікавились життям на Заході.

У Києві багато чоловіків ходять у вишитих українських сорочках. Хоч на вулицях панівна мова — російська та почувається місцевий патріотизм. З усіх міст України в Києві населення виглядає найкраще: о г. т и містичніше настроєне, краще одягнене.

Харків — велике індустріяльне місто. Вразило проф. Решетаря те, що будинки побудовані в центрі міста у 30-х роках уже носять сліди руїнації. Зокрема хідники коло деяких будинків загороджені, бо очевидно, є небезпека, що упадуть бальконн. Після війни у Харкові багато побудовано, зокрема, великий будинок Медичного Інституту. Стара будівля університету не виглядає добре. Проф. Решетар чув, що університет мають перевести до нового приміщення — до Будинку Проєктів. Деякі нові будівлі Харкова побудовані в анти-мистецькому стилі. Наприклад новий аеропорт є механічним поєднанням кількох дуже різних архітектурних стилів. Люди у Харкові менше привітні, ніж у Києві.

Говорючи про Тбілісі, проф. Решетар зауважив, що в грузинській столиці постійно чути грузинську мову. Багато жінок у традиційному чорному одязі. В Криму чути тільки російську мову.

Відповідавши на питання, доповідач висвітлив ще багато сторін сучасного життя в СССР. Зокрема він сказав, що тепер там почувається певний добробут. Проте, у червні ніде, навіть в Криму і на Кавказі, не можна було купити свіжих овочів. Коли ж туристи питали за ними, то їм відповідали — „тепер не сезон". Лише в Харкові проф. Решетар спостерігав велику чергу за черешнями, але не знає, яка їм ціна. Тільки в Москві були в продажу помаранчі по 15 карбованців штука. Одягнені жінки й чоловіки всюди добре, але відповідно до своєрідної „совєтської моди", яка видається західньому спостерігачеві дещо незґрабною.

В колгоспі проф. Решетар був лише в одному, та й то на околиці Одеси, куди доїжджає трамвай.

Підсумовуючи свою доповідь, проф. Решетар сказав, що він певний, що тепер у СССР відбувається процес матеріяльного підвищення рівня життя. На Україні іде боротьба між українською і російською мовами. Українська мова затримується на селі, а в містах ідуть процеси русифікації. Почувається, що населення боїться вільного контакту з туристами - чужинцями і в розмовах виявляє велику обережність.

Л. Д.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Менвіл, Р. Ай.

50-річчя Відділу У. Н. Союзу Товариства ім. М. Драгоманова.

181-ий Відділ Українського Народного Союзу в неділю 8-го вересня відзначає 50-річчя свого існування. Я вже старий, і моя 75-річна рука не дуже надається до писання, але я хотів би пригадати теперішньому поколінню, як це було 50 років тому, коли ми засновували той відділ, що справляє свій Золотий Ювілей.

Я прибув до цієї країни 8-го листопада 1906-го року до малої місцевости Менвіл, Р. А., де були мої односельчани з села Саджівки, Скалатського повіту. Незабаром я познайомився з Павлом Любянецьким з села Супранівки того самого повіту, який передплачував „Свободу". В околиці було багато людей із нашого повіту, а також із Гусятинського повіту.

Любянецький познайомив мене з моїми земляками, з родинами Чагаринів, Шевців, Познанських, Мартином Галасом, Іваном Чорним та іншими. Ми читали „Свободу" та довідалися, що діється в Рідному Краю і в світі. Восени 1906 року Любянецький сказав до своїх земляків:

„Люди добрі, нас тут багато, але ми ходимо самопас, ми не є зорганізовані, якби комусь сталося якесь нещастя, то він безрадний, бо не мав би ні від кого помочі. Я вже розмовляв про цю справу з людьми з Вунсакету, і вони погоджуються зі мною в цьому, щоб заложити братерське допомогове товариство".

Ці слова багатьох із нас переконали і ми зійшлися з Менвілу і Вунсакету до ірляндського костела, де відправлялися наші Богослуження. Любянецький просив о. Заклинського, щоб заповів людям, що в галі будуть збори. На тих зборах вирішили скликати збори для заснування Відділу Українського Народного Союзу. Тими основуючими зборами проводив Антін Полотнянка, той, за яким гонили австрійські жандарми. Після гарячої промови Полотнянки говорили ще Швець, М. Чагарин, М. Галас, П. Сусла та І. Чорний. І тоді рішено заснувати допомогове товариство, теперішній 181-ий Відділ УНСоюзу, якого головою став Павло Любянецький, секретарем Петро Сусла, а касиєром Мартин Галас. Всі вписалися в члени того товариства УНС, тільки відкинено одного кандидата, який був застарий і мав 54 роки, але і він в 1912 році став членом 181 Відділу УНС.

Пізніше заложено читальню „Просвіти", в 1914 році куплено площу під Народний Дім, а потім куплено і Народний Дім, до якого перенесено читальню, і засновано кооперативну крамницю. Сталося так, що перший Народний Дім згорів, але в 1933 році побудовано новий Народний Дім, який існує і донині, і в якому містяться всі наші товариства.

В нашій громаді йшла велика праця, хоч нас і нема дуже багато. Ми жертвували на „Просвіту" в старому краю, для вдів і сиріт по наших вояках, які згинули за Україну, на політичних в'язнів, інвалідів, а тепер складаємо пожертви на Український Конґресовий Комітет і виконуємо іншу працю для добра нашого народу. Ми закупили 48 книжок англійською мовою (проф. Маннінґа та інших авторів) і вислали до бібліотек в 48 стейтах.

Я недавно подивився до протоколів і ствердив, що наша громада видала грубі тисячі на різні добродійні цілі. Старші члени вже відійшли на той світ, але молодші нехай знають, що робили їхні батьки, і нехай зійдуться до церкви св. Стефана та помоляться за душі тих, які клали підвалини нашого організованого життя. Перед нашим Золотим Ювілеєм відійшов у вічність Юрій Ясінчук, який був активним членом нашої малої громади і який всюди заглядав, і всюди поправляв, де було цього треба.

Діти з гордістю можуть приглядатися праці своїх батьків, які 50 років тому клали підвалини того, що тепер існує в Менвілі. Плоди праці їхніх батьків великі, і гідні до наслідування.

Николай Шевчук.

● Генеральний консул Фінляндії в Ню Йорку Йоель Пекурі влаштував прийняття для 15 фінляндських учителів, які прибули до ЗДА для вивчення шкільництва. Вони будуть працювати у високих школах в департаменті здоров'я, виховання і добробуту та в народних школах, а в лютому 1958 р. від'їдуть додому.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

— повідомляє, —

що новозаанґажований організатор УНСоюзу

п. СТЕПАН ДЕМБІЦЬКИЙ,

бувший заступник менаджера Метрополітен Лайф Іншуренс Ко., відвідає впродовж місяців ВЕРЕСНЯ, ЖОВТНЯ і ЛИСТОПАДА 1957 р. деякі місцевості нюджерзького і нюйоркського стейтів, з метою відбути організаційні збори Відділів та приєднувати членів до УНСоюзу, а саме:

8 вересня — Відділи: 104, 155, 168 і 315 у ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж.

15 вересня — Відділи: 209 і 342 у КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

21 вересня — Відділи: 476 і 477 у ГАДСОН, Н. Й.

28 вересня — Відділи: 191 у ТРОЙ, Н. Й., куди також будуть запрошені:
Відділи: 57 у КОГОВС, Н. Й.
Відділи: 13 у ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.
Відділи: 266 в АМСТЕРДАМ, Н. Й.
Відділи: 79 у БРОДЕЛБИН, Н. Й.

12 жовтня — Відділи: 483 і 484 в ЮТИЦІ, Н. Й., куди також будуть запрошені:
Відділи: 121 у РОМ, Н. Й.
Відділи: 192 в ГЕРКІМЕР, Н. Й.
Відділи: 263 у ФУЛТОН, Н. Й.
Відділи: 330 у ЛИТТЕЛ ФОЛС, Н. Й.
Відділи: 188 у ДУРГЕМВИЛЛ, Н. Й.

19 жовтня — Відділи: 398 у БІНҐГЕМТОН, Н. Й., куди також буде запрошений:
Відділи: 21 у ДЖАНСОН СИТІ, Н. Й.
Відділи: 271 в ЕЛМАЙРА, Н. Й.
Відділи: 363 в ОЛІН, Н. Й.
Відділи: 215 в ГОРНЕЛЛ, Н. Й.

26 жовтня — Відділи: 39 і 317 у СИРАКЮЗАХ, Н. Й., куди також будуть запрошені:
Відділи: 38, 202 і 283 в ОБОРН, Н. Й.

9 листопада — Відділи: 36, 217, 269, 285, 289, 316, 343, 367 і 437 у РАЧЕСТЕРІ, Н. Й., куди також будуть запрошені:
Відділи: 340 у МАНЧЕСТЕРІ, Н. Й.

23 листопада — Відділи: 127, 299 і 304 у БОФФАЛО, Н. Й., куди також будуть запрошені:
Відділи: 149 і 475 у ЛАКАВАННА, Н. Й.
Відділи: 87 у ЛАНКАСТЕР, Н. Й.
Відділи: 351 у НАЯГАРА ФОЛЛС, Н. Й.

Названі Відділи будуть ще окремо повідомлені про час і місце, в яких відбудуться окружні організаційні збори їх округи.

Сподіваємося, що урядники Відділів та цілий наш союзовий загал візьмуть активну участь у намічених організаційних зборах та радо допоможуть нашому організаторові в його відповідальній праці. Водночас закликаємо всіх тих наших громадян, які ще досі не стали членами УНСоюзу, скористати з цієї нагоди та включитися враз із своїми родинами у нашу велику 72,000-ну союзову громаду.

„ЄЖОВЩИНА" У ЧЕРВОНОМУ КИТАЇ

(Закінчення зі стор. 2-гої)

Тут керівні кадри і активісти задовольняються лише проголошуванням л ь оз унґів . . . а тому сила переконування і арґументів у них з-правила невелика, а факти, якими вони оперують — не повні або не досить вірогідні . . . Вони неспроможні згуртувати навколо себе людей і своєчасно розвіяти сумніви, що виникають у народі . . ."

Про цих комуністів, що стоять на порозі „ізоляції від мас", значить моральної чи фізичної ліквідації, центральний орган компартії говорить, як про „елементи, що займають проміжне становище" між народом і партією. Доля їх, очевидно, незавидна.

Усю термінологію і всі методи в переведенні всенародної чистки запозичив Пейпінґ у Москви. „Єжовщина" у китайському перевиданні йде під гаслом „боротьби проти правих, проти правоухильницької ідеології". Ця боротьба, — пише „Женьміньжібао", — є благородним обов'язком кожного комуніста, і тривати має аж до повної капітуляції правих.

Так пов'янули, не розквітнувши, сто квітів у Китаї, і так криваво розгромлено всі школи, що їх китайський диктатор закликав до вільної дискусії. Народи широкого світу мають нагоду ще раз переконатися, що істота комунізму — чи то в Москві, чи у Беоґраді, чи в Китаї — однакова. І ті самі його методи: насильство, демагогія, підступ, провокація . . .

Наостанку одне міркування: якщо припустити, що Мао Тсе-тунґ у своїх промовах про квіти й школи не керувався лише провокаційною ціллю викрити й винищити ще недобитих „ворогів народу", але, почуваючись на силі, хотів зробити широкий жест і закликати їх до дискусії, щоб скомпромітувати їх в лиці народу; і якщо цим своїм жестом розв'язав він всенародну д и с к усію-бурю, яка викликала паніку на комуністичних верхах і загрожує самому існуванню червоного режиму в Китаї, то . . . то самого Мао Тсе-тунґа дні панування пораховані. На захитаність його авторитету зустрічаємо в совєтській пресі деякі прозорі натяки. Зокрема, у своїй промові про квіти й школи Мао Тсе-тунґ заявляв, що „наша влада є владою зовсім нового (значить, відмінного від московсько-большевицького — В. С-ко) типу — демократичною диктатурою народу". Цим він заперечив Маркса-Леніна з їхньою теорією диктатури пролетаріяту — основою основ комуністичного віровизнання. Тепер „Женьміньжібао' гостро й недвозначно спростовує самого Мао Тсе-тунґа і вже з ленінських позицій заявляє: „Тільки робітнича кляса є керівною силою Китаю, тільки вона є вірною захисницею соціялізму..."

В. С-ко

У ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. проф. Миколи

МАТІЄВА-МЕЛЬНИКА

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

з

ПАНАХИДОЮ

в СУБОТУ, 7-го ВЕРЕСНЯ ц. р.

в церкві св. ап. Петра і Павла — при W. 7-ій вул. в Клівленді.

Дружина МАРІЯ
доньки СОФІЯ й ОЛЕНА
та брат, д-р Ярослав МЕЛЬНИК з Родиною

В суботу 7-го вересня 1957-го року, в день першої річниці передчасної смерти моєї дорогої дружини

Катерини Андріййовни Ільяшенко

в пам'ять Покійної, в Укр. Православній Церкві Св. Вознесення на 19-ій вул. 675 в Ньюарку, о год. 10-ій ранку буде відправлена

Поминальна Служба Божа

Просимо всіх Рідних, Приятелів і Знайомих взяти участь у цьому Богослуженні і спільно помолитися за спокій душі Покійної.

Муж Покійної МИКОЛА ІЛЬЯШЕНКО

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ПАРАФІЇ УСПЕННЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ в ЧЕСТЕРІ, Па.

— відбудеться —

Парафіяльний ПІКНІК

8-го ВЕРЕСНЯ 1957 р.

на SAVOY FARM

ПОЧАТОК о год. 2-ій по полудні.

До танків буде приґравати оркестра ЄДИНАКА.

АВТОБУС від'їде з Іст Честеру о год. 2-ій по полудні від Українського Клюбу, а о год. 2:30 від Українського Народного Дому. — Перевіз даром.

ВСТУП тільки 50 центів.

ДЛЯ ДІТЕЙ НЕСПОДІВАНКИ ТА НАГОРОДИ.

Вразі непогоди Пікнік відбудеться в залі Українського Народного Дому — при 4-ій і Ворд вулиць.

Проситься дооколичні Парафії та громадянство міста Честеру і Околиці — до ласкавої участи!

Парох і Парафіяльна Управа

УВАГА! УВАГА!

Відділи УНСоюзу в Перт Амбой, Н. Дж.

В НЕДІЛЮ, 8-го ВЕРЕСНЯ 1957 р.

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ — при 760 Стейт вул. в Перт Амбой, Ню Джерзі

— відбудуться —

ОКРУЖНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ 104, 155, 168 і 315 УНСОЮЗУ,

в яких візьме участь новозаанґажований організатор УНСоюзу

п. СТЕПАН ДЕМБІЦЬКИЙ,

бувший заступник менаджера Метрополітен Лайф Іншуренс Компані.

На порядку нарад важливі організаційні справи, а зокрема пожвавлення передконвенційної членської кампанії

ПОЧАТОК о год. 4:30 по полудні.

УПРАВА ВІДДІЛІВ

МАЛЯРСЬКА ШКОЛА
ЛЮБОМИРА КУЗЬМИ

— оголошує —

ВПИСИ

на шкільний рік 1957/58

в днях 13-го і 14-го ВЕРЕСНЯ — в год. 5-8 веч. в кімнаті 33 УНДому в Ню Йорку.

ПОЧАТОК навчання — 16-го вересня 1957 р.

Повідомлення з Оселі УРСоюзу в ҐЛЕН СПЕЙ

В СУБОТУ, 7-го ВЕРЕСНЯ 1957 р. о год. 8-ій вечора

на Оселі УРСоюзу в Ґлен Спей

з нагоди

ЗАКІНЧЕННЯ ЛІТНЬОГО СЕЗОНУ

— відбудеться —

ВЕЛИКА ЗАБАВА

при звуках ОРКЕСТРИ

БОГДАНА ГІРНЯКА

•

Для вікендових гостей

ВЕЛИКА ПОСЕЗОНОВА ЗНИЖКА.

•

Кімнати замовляти телефоном:

Port Jervis 4-8108

Важне для тих, що матимуть тепер вакації на „СОЮЗІВЦІ"

ВАКАЦІЙНО-ВІДПОЧИНКОВІЙ ОСЕЛІ УНСОЮЗУ

в горах Кетскил в Кергонксон, Ню Йорк.

ЗНИЖКА ЦІН

після „ЛЕЙБОР ДЕЙ ВІКЕНД".

•

Гарні відновлені кімнати. — Знаменита кухня. Купальний басейн. Відповідні культурні та розвагові імпрези.

•

Резервуйте собі місце тепер, виповнюючи внизу формуляр (по-англійськи) та пересилаючи його на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N. Y.

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
Kerhonkson, N. Y. — Telephone 5641

Name ....
Address ....
Enclosed is reservation deposit $........ for .... persons,
1. .... 2. ....
3. .... 4. ....
Date of arrival .... Time ....
for .... weeks.

В НЕДІЛЮ, 8-го ВЕРЕСНЯ 1957 р.

на площі NEW FARMERS OVAL — ПОЧАТОК о год. 4:30 по полудні

— відбудуться —

ТОВАРИСЬКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

УСК НЮ ЙОРК — KOLLSMAN S. C.

ПЕРЕДЗМАГ: УСК (резерва) — Blau-Weiss Gottsche (резерва)

Початок год. 3:00 по полудні.

УСК ГРАТИМЕ В НОВОМУ СКРІПЛЕНОМУ СКЛАДІ!

В тому самому дні УСК (юньйори) — УСК (учні) та УСК (новаки) беруть участь в турнірі молодечих дружин в Elsinore, N. J. Початок турніру о год. 11-ій рано. — Управа УСК

Тіло Муссоліні повернено родині

Тлінні останки колишнього італійського диктатора Беніто Муссоліні повернено в минулому тижні його вдові Рахелі Муссоліні та похоронено у родинній могилі на цвинтарі в Предаппіо в Італії. Після того, як 28 квітня 1945 року комуністичні партизани перехопили Муссоліні з його почотом, що пробивався в сторону швайцарського кордону, і жорстоко вбили його, італійський уряд тримав в тайні місце його похоронення, щоб не викликувати маніфестацій і демонстрацій збоку неофашистів. Ці останні пробували з нагоди похорону в Предаппіо уладити фашистську маніфестацію, але вона вийшла дуже скромно. На цій світлині бачимо по правому боці вдову Рахелю Муссоліні. Внаслідок несподіваного перенесення тіла Муссоліні на цвинтар в родинній місцевості Муссоліні Предаппіо, ніхто з чотирьох живучих ще його дітей не взяв участи в похороні. Це вже втретє переносили тіло Муссоліні: за розпорядком альянтів викопано його тіло з тимчасової могили і похоронено на цвинтарі в Міляно ще у 1945 році. Відтіль викрали його його звеличники і скрили в монастирі в Павії. Поліція, викривши там домовину, перенесла її до одного монастиря біля Міляно, відкіль тепер перевезли її до Предаппіо.

Спорт

„ТРИЗУБ" ПРИЙНЯТИЙ ДО АМЕРИКАНСЬКОЇ ФУТБОЛЬНОЇ ЛІҐИ

Коли в світі спорт охоплює широкі маси, у нас є навпаки. Безперечно, круг зацікавлення спортом з року на рік поширюється, і разом з цим зростає свідомість його ваги та завдань.

Коли в Мелборні відбувалась Олімпіяда, спортові повідомлення про щоденні олімпійські висліди приглушували всі інші події світу. Всьо жило Олімпіядою й олімпійськими переможцями.

Ми, українці, хоч не виступали там, як самостійна нація згл. держава, то все ж таки такі змагуни, як Куць, прославили широко українське ім'я.

Українці у вільному світі находяться у багато кращій ситуації, як наші брати у поневоленій батьківщині. Вони не мусять приховувати своєї національної приналежности чи виступати під чужим іменем, але можуть змагатися відкрито під своїми барвами.

Як знаємо з преси, филадельфійському „Тризубові" пощастило дістатися, до речі зовсім заслужено, до найвищої Американської Футбольної Ліґи. До цієї Ліґи крім американських дружин належать ще дружини жидівська, польська, портуґальська, італійська й еспанська і наймолодша наша українська.

З уваги на те, що змаговий рівень у цій лізі є високий, англомовна преса по всій Америці присвячує їхнім змаганням багато місця.

Ще більші користі пропаґандивного порядку дають змагання із закордонними футбольними клюбами. З деякими „Тризуб" нав'язав контакт.

У зв'язку з цим „Тризуб" поповнив свій склад новими змагунами. Тому, що оголошення в пресі про набір кращих наших змагунів не дало бажаного відгомону, управа „Тризуба" вирішила крім трьох наших закарпатців, скористати з оферт чужинців і прийняти у свої ряди одного німця і портуґальця. (Двох мадярів „Тризуб" прийняв ще мин. року).

Склад „Тризуба" є такий: Кулішенко, Олинець, Куденко, Ґарсія, Трач, Гарасим, Варґа І, Бугар, Чайка, Рівняк, Чернявський, д-р Павлічек, Марчук, Варґа II і Лев. — Тренером є відомий у спортових кругах Альберт Гадкінсон з Англії.

15 вересня ц. р. вже починається футбольний сезон ґерісю змагань за чашу Луїса.

Сезон цей започатковано товариськими змаганнями: перші відбудуться дня 1 вересня ц. р.: проти Бруклгеттен на Бронксі, на грищі „Ґакоаг"-у при Зеріґа Евню.

Другі відбудуться 8 вересня ц. р. (нед.) проти Бруклин — Італія.

Я. К.

Сенатор Бирд передбачає зменшення податків в 1958 році

Вашингтон. — Голова Сенатської Фінансової Комісії демократичний сенатор Геррі Ф. Бирд заявив, що в найближчому році можливе буде зменшення податків на 4 більйони долярів і редукція федеральної заборгованости на два більйони долярів, якщо уряд президента Айзенгавера не буде збільшувати видатків, призначених в бюджеті. Сенатор Бирд передбачає в пресовому інтерв'ю, що в цьому фінансовому році повинно бути бюджетової надвишки на суму 6 більйонів долярів, з чого на думку Бирда треба б призначити два більйони на сплату федеральних боргів, а решту на зменшення прибуткових податків тим особам, які найменше заробляють, і на редукцію податків від підприємств, бо і ті податки є дуже великі (деколи 52 відсотки від прибутків). Демократичні сенатори й конґресмени вже давно заповіли зменшення податків в виборчому 1958 році. Те саме сказали і республіканські члени Конґресу, а президент Айзенгавер обіцяв, що внесе законопроєкт про зменшення податків на сесії 1958 року, якщо прибутки державної скарбниці не зменшаться і якщо буде така надвишка, яка вистачить і на сплати федерального боргу і на зменшення податків.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу.

З ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО
відійшла у вічність, дня 2-го липня 1957 року
НАША НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА І МАМА
бл. п. ІВАННА ЯСЬКІВ
проживши 30 років.
Цією дорогою складаємо щиру подяку Всім Кревним і Знайомим, що взяли участь в похоронах та своєю присутністю віддали останню пошану Покійній.
Всіх Знайомих просимо про молитви за Покійну.
ВАСИЛЬ — чоловік
ІГОР і НАТАЛКА — діти
СТЕФАН — брат
МАКСИМ — вуйко
Бруклин, вересень 1957 р.

РОЗШУКИ

Пошукую **ФЕДЯ ЧАПЛЮКА**, родом з с. Гермаківка, пов. Борщів. Хто знав би про нього, або він сам, прошу ласкаво зголоситись на таку адресу:
Dmytro SKRYPNYK
2042 N. Huron St.
Chicago, Ill.

Пошукую **ВАСИЛЯ ЛЕНИКА**, з повіту Підгайці, нар. 1891 р. 1944 р. мав перебувати на Чехах. Хто знав би щонебудь про нього, прошу ласкаво повідомити:
Michael LENYK
838 N. Maplewood Ave.
Chicago 22, Ill.

Пошукую братів мого швагра, на ім'я **СЛАВКО, СЯСЬО** та **ВЛАДИК ГІНЧИЦЬКІ**, із м. Коломиї, Західня Україна. Хто знав би про них, прошу писати на адресу:
Wasyl PYLYPIUK
Avenida Bolivia 967
Lima — Peru
Sud America

Пошукую знайомого **МИКОЛУ ПОПИКА**, що перебувае в Ионґставні, Огайо. Хто знав би про нього, прошу писати на адресу:
John CAR
8 Christopher St.
Carteret, N. J.

Тіточна сестра пошукує **ІВАНА ДОЛОШИЦЬКОГО**, зі села Согоров Долішній, пов. Сянік. Прошу зголоситись на адресу:
Mary SAPKA
35-33 Crescent St.
Astoria, L. I. N. Y.

МИХАЙЛА ЛАВРУКА, сина Івана з Кутів Старих, пошукує Николай Ковалюк, син Бориса з Кутів. Маю для нього вістку від Родини. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Nick KOWALUK
209 — 11 Ave. N.
Seattle 2, Washington

Петро Пелешок зі Страшевич, пов. Самбір (тепер перебуває в західній Польщі) пошукує своїх знайомих: **СТЕПАНА ДУДІВКУ** з Порчинович, пов. Самбір і **ДМИТРА ТРАВІВСЬКОГО**, зі Созані, пов. Самбір. Вище наведених просить написати на адресу:
Piotr PELESZOK
P-ta Dygowo
Pow. Kolobrzeg
Woj. Koszalin — Poland

ТАРЗАН, ч. 3927. Підготова до бою.

Мавполюдина, роздратована брутальністю Генрі, встала з крісла.

— Забава скінчилася! — рикнув він і завдав нищівного удару в щелепи противника!

Француз подався назад, але зміг ще вхопити жахливого ножа. — Навпаки, пане, — просичав він. — Забава щойно почалася!